

KIUKAINEN PANELIA JUUVAJÄRVI

Muinaisruuhen kaivaus

Unto Salo 1959

M

Kiukainen, Panelia, Juuvajärvi

Kertomus muinaisruuhen kaivauksesta 23. 6. - 1. 7. 1959

Kun Geologisen laitoksen suorittamasta Panelian Juuvajärven muinaisruuhen siitepölyanalyysistä oli käynyt selville, että ko. ruuhi todennäköisesti on peräisin kivikauden lopulta (ks. Unto Salon tarkastuskertomusta KM:n esih. os.:n arkistossa), Muinaistieteellinen toimikunta päätti kaivauttaa ruuhen esiin sekä antoi sitä varten tarvittavat varat, joiden avulla suoritin kaivauksen ymlä mainittuna aikana apunani konservaattori Jorma Savola ja taiteilija Seppo Huovinen.

Ruuhen löytöpaikka sijaitsee Panelian Metsä-Konstarin maalla, Juuvajärven pohjoisrannassa, Metsä-Konstarin ja Kiukaisten kunnan omistaman maakappaleiden rajalle kaivetun ojan varressa. Kun ruuhen sijainti oli saatu osapuulleen määrätyksi, avattiin suohon pieni kaivanto. Kun ruuhi saatiin paljastetuksi, havaittiin sen olevan lounasluode suunnassa, suonpuoleinen kädensijallinen pää (arvattavasti perä) alempana kuin rannanpuoleinen (keula?)pää; viimeksi mainittu oli sen vuoksi huomommin säilynyt, sekä madaltunut että muutoinkin osaksi turmeltunut, Turpeen painosta ruuhen laidat olivat keskiosasta taittuneet irti (etelälaita) tai painuneet issään (pohjoislaita). Perä oli päihaiten säilynyt, mutta murtunut halki ja poikki. Siinä saattoi erottaa varsin hyvin veiston jäljet, jotka viittanevat metalliterään. Ruuhi havaittiin latteapohjaiseksi. Sen laitohin kohdistunut paine oli pullistanut pohjan keskeltä ylös. Säilyneessä asussaan ruuhi oli 446 cm pitkä, 54 cm leveä sekä laitojen rikkoutumisen vuoksi vain perästä 20 cm syvä, muualta paljon matalampi.

Ruuhen alla oli kaksi-kolme ohutta risua tai rankaa, joiden päälle, kaiketikin rantaan, ruuhi oli vedetty. Ruuhen ympäriltä löytyi runsaasti katiskan listettä, omistusmerkillä varustettu riuku, jonka päähän oli koverrettu uurre ylt' ympäri, ilmeisestikin jokin kalanpyydyksen merkki, sekä tuohinen verkon kives, joka oli ruuhen yläpuolella. Ilmeisesti nämä jäännökset ovat ruuhta huomattavasti myöhempiä, sillä Juuvajärvi on lupullisesti kuivattu vasta vanhan polven muistannan aikana.

Ruuhi paljastettiin ensin päältä ja puhdistettiin. Se oli hyvin pehmeä, niin että siitä olisi voinut pistää sormen läpi mistä kohdasta hyvänsä. Liiallisen kuivumisen ehkäisemiseksi sekä ruuhen lujittamiseksi sitä alettiin käsitellä polyglykolilla maisteri Savolan ohjeuksen

mukaan. Ko. ainetta levitettiin ruuhen pintaan ja sitä alettiin lämmit-
tää puhalluslampuilla. Tätä käsittelyä jatkettiin kaikkiaan kuusi päi-
vää, minä aikana ruuhen pintaan sisäpuolelle sekä myös laitojen ulko-
pintaan, saatiin muodostumaan muutaman millimetrin paksuinen suhteel-
lisen kuiva polyglykolin kyllästämä kerros. Samalla kaivettiin ruuhen
alle pieniä ilmakehäviä, jotta kosteus olisi päässyt pohjastakin jon-
kin verran poistumaan. Öiksi ruuhi peitettiin sateen varalta muovikal-
volla.

Kun ruuhi oli saatu arvion mukaan riittävän lujaksi, sen alle
rakennettiin laudoista lava kahden lankkuniskan varaan, liika maa
poistettiin lavalta ruuhen alta, ruuhen pää tuettiin laudalla, laidat
turpeilla ja ruuhi vedettiin alustaa laan traktorin avulla ylös kuopas-
ta. Sen suojaksi rakennettiin vielä seinät ja kansi, joiden muodostama
massa laatikossa ruuhi kuljetettiin traktorikyydillä Satakunnan muse-
oon.

Geologisen tutkimuslaitoksen puolesta kävi maisteri Valovirta
ottamassa ruuhen tasosta maanäytteen ajoituksen kontrollointia varten.
Hän suoritti myös löytöpaikan punnituksen.

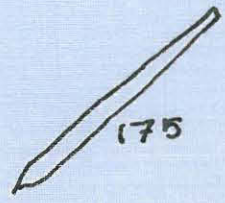
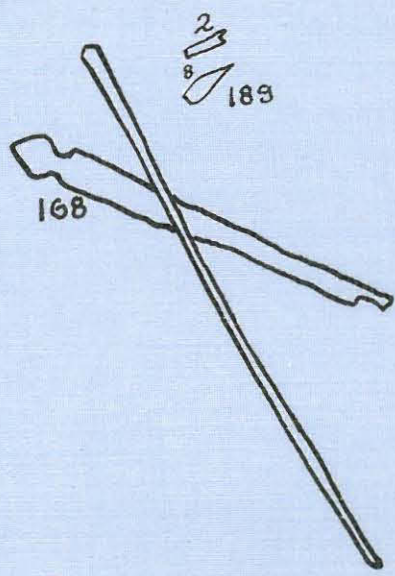
Kaivausketomukseen liittyy kaksi karttaa sekä joukko valokuvia.

Porissa elokuun 4. päivänä 1961

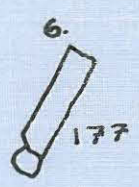
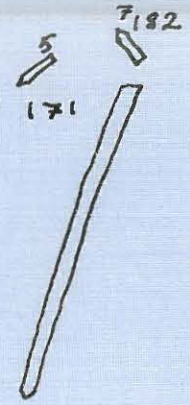

Satakunnan Museon johtaja

165

4
0
204

KIUKAINEN
PANELIA
METSÄKONSTARI,
JUUYAJÄRVEN
MUINAISRUUHI
UNTO SALO 1959

MK. 1:20

2 m.

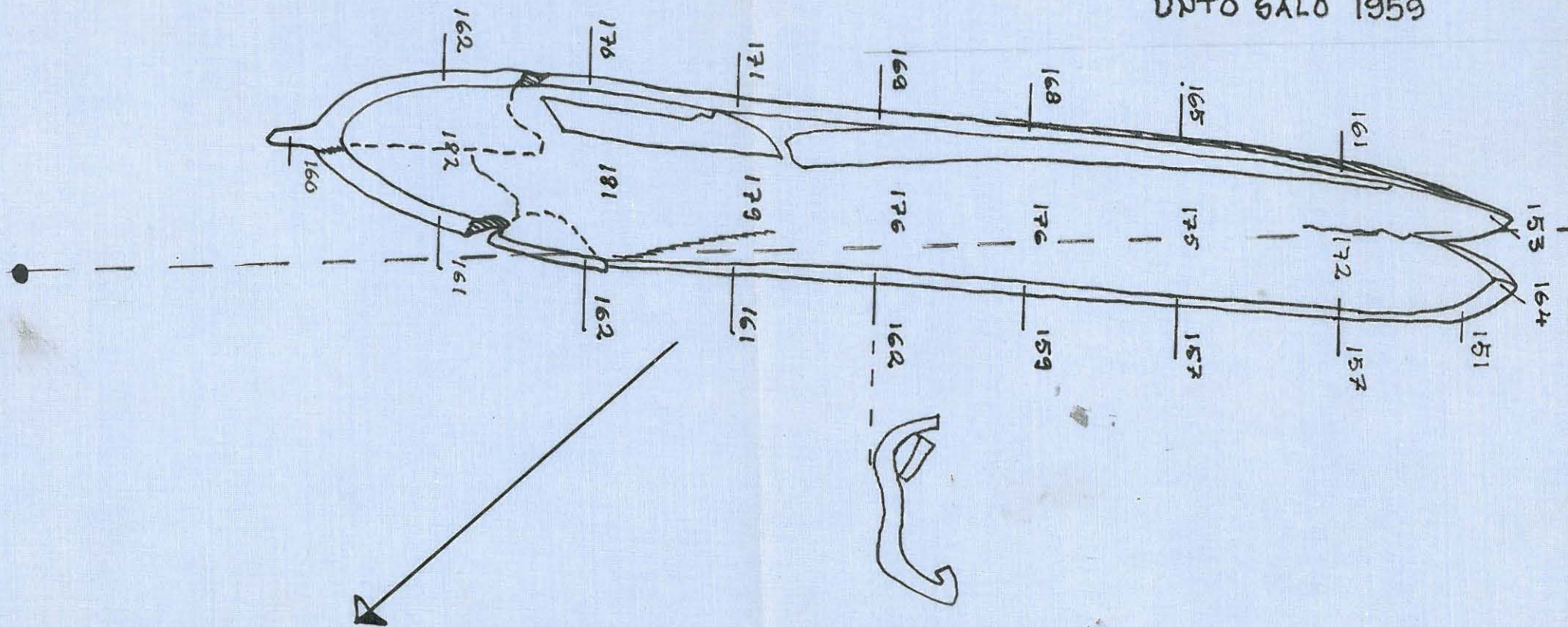
133

MK. 1:20

2 m

KIDKAINEN
PANELIA
METSÄKONSTARI
JUUVAJÄRVEN
MUINAISRUUHI
UNTO GALO 1959

Ruohon heula, josta nähty reista jä-
jät.

SATAKUNTALAISEN

Pienennetään
niin, että leveydeksi tulee
8 cm

8 cm

Satak. M 1976

0,75 e.

Satop. M. 1975. Puumä puhdistettuna
ja matala kylvästä, m.

Satoh. Mus. 1981. Same name seen
Marina 1982.

Runkipagastettuna, nsäperoli ja
laidat polyglykolilla käsitelty. Odyja
alle haioettu ilmakana via.

Sat. M. 1982

N° 1969

Satakunnan Museo N° 1969 Foto: UNTO SALO-59

KUVA 3. MUINAISRUUHEN LÖYTÖPAIKKA
SUON REUNASSA, KUVASSA KULKEVAN OJAN
PÄÄSSÄ.

KLUKAINEN
PANELIA

JUUVAJÄRVI

N° 1972

Satakunnan Museo N° 1972 Foto: UNTO SALO -59

KUVA 4. MUINAISRUUKKIHEN KAIVAUS ALUEA.

KIUKAINEN

PANELIA

JUUVAJÄRVI

N° 1978

Satakunnan Museo N° 1978

Foto: UNTO SALO - 59

KIVKAINEN

MUINAISRUUHI PALJASTETTUNA; ennen

PANETIA

polyglykolihäivittelyä.

JUUVAJÄRVI